

Refleksionsark for fokusområde	
Fokusområde: <i>Stærkere Læringsfællesskaber og tværfaglige samarbejder</i>	
Refleksion	Handlinger
<p>1. Hvilke erfaringer har du gjort dig i arbejdet med at skabe sammenhæng mellem de forskellige faglige områder?</p> <p>2. Hvilke erfaringer har du gjort dig i arbejdet med at skabe sammenhæng mellem de forskellige faglige områder?</p> <p>3. Hvilke erfaringer har du gjort dig i arbejdet med at skabe sammenhæng mellem de forskellige faglige områder?</p>	<p>1. Hvilke erfaringer har du gjort dig i arbejdet med at skabe sammenhæng mellem de forskellige faglige områder?</p> <p>2. Hvilke erfaringer har du gjort dig i arbejdet med at skabe sammenhæng mellem de forskellige faglige områder?</p> <p>3. Hvilke erfaringer har du gjort dig i arbejdet med at skabe sammenhæng mellem de forskellige faglige områder?</p>

VORES FUNDAMENT

Hvis vi skal lykkes med at integrere Stærkere Læringsfællesskaber, i arbejdet med **udviklingen af den pædagogiske praksis**, skal rammerne være etableret og italesat af ledelsen.

FÆLLES FORSTÅELSE FÆLLES HANDLING FÆLLES MÅL

Stærke og Praksisnære Fællesskaber

Vores Udviklingsområde i Stærkere Læringsfællesskaber er de **reflekterende dialoger**. Som Dagtilbud går vi på 2 ben ift. at skabe sammenhæng mellem De Reflekterende dialoger og Den Styrkede Pædagogiske Læreplan, **med fokus på legen**. Legen, **bredt forstået**, er udgangspunkt for øvebanerne i dagtilbuddet indtil efteråret 2020.

MÅLET MED ÅR 1

Organisering & Organisatorisk læring

Som dagtilbud, var vores mål for år 1, at udvikle et fælles sprog, en fælles forståelse og skabe en øget bevidsthed hos vores kollegaer omkring Stærkere Læringsfællesskaber – **THE BIG WHY**. Vi havde fokus på, at skabe en kulturforandring i hele dagtilbuddet, på organisering og mødestruktur i de enkelte afdelinger.

For at alle medarbejdere skulle opleve, at der var tydelige rammer til refleksion og sparring på øvebanerne, reflekterede, vidensdelte og drøftede ledelsen løbende forskellige muligheder for organisering. Ledelsen besluttede at den pædagogiske leder skulle melde tydeligt ud i egen afdeling, hvordan organisering så ud lokalt. Organiseringen af SLF blev drøftet af de faglige fyrtårne, på et møde kun for de faglige fyrtårne. Herefter gav de faglige fyrtårne ledelsen deres refleksioner, som kunne bruges ind i tilpasningen af organiseringen.

Ledelsens ønske er at skabe organisatorisk læring. Det er den øgede bevidsthed om **"hvorfør vi gør, som vi gør"**, der skaber kulturforandringen.

"Det vi gør i Gl.Brabrand – Sødalen Dagtilbud, skal skabe en effekt hos børnene."

HANDLINGER DER SKABTE LÆRING

Fagligt fokus

Følgende eksempel er fra Den Integrerede Institution Solskin.

- Vi sætter fokus på eksisterende praksis, så alle har mulighed for at finde relevant data.
- Det kræver **vedholdenhed**
- Vores måde at systematisere vores data på, giver os en følelse af **styrket faglighed**.

Vi har fokus på vores traditioner, og på hvordan vores traditioner også kan indeholde **et fagligt fokus**. Vi ændrede vores "gamle" praksis ud fra, hvad vi på forhånd havde bestemt vi gerne ville opnå (i dette tilfælde med vores julefest.) Det handlede ikke længere om antallet af æbleskiver, om at klippe julehjerter og antallet af forældre, men i stedet blev vores fokus, hvordan vi som voksne, kunne organisere os og hvordan vi kunne se en **effekt hos vores børn**.

Vores **systematik i refleksionen** opstår på vores personalemøder, hvor vi har den kommende tradition til refleksion – vi aftaler, hvad vi vil evaluere på og hvilken data vi vil hente hjem – ved efterfølgende personalemøde evaluerer vi, vha. Smitte på baggrund af det data vi har indsamlet.

Vi havde fokus på at **forbedre vores pædagogiske praksis**. Vi laver ikke en masse nyt, men **forbedrer dét der er**. I processen er vi blevet klogere på, at den data vi indsamler godt kan kvalificeres.

PERSPEKTIVER PÅ NÆSTE SKRIDT

Effekt & Systematik

Som dagtilbud er vores næste samlede skridt, et stadigt fokus på legen. Hvordan øvebanen ser ud i praksis varierer ift. hvad der er meningsgivende praksis lokalt. Vi har derfor forskellige perspektiver på, hvad der er vores **næste bedste skridt** i den enkelte institution.

- Fokus på effekten for børnene.
- Midtvejsevaluering på proces og effekt.
- Har vi nået vores **procesmål**? Har vi igangsat, gennemført og evalueret de handlinger vi har besluttet?
- Vi vil stadig have fokus på legerelationerne – vi vil bruge **data** i form af video – vi ser om de indsatser vi har sat i gang virker.
- Vi vil samle op på det først kommende personalemøde efter sommerferien – Vi skal have **alle med igen**.
- Vi skal have lavet en opsamling, og en større **systematisering af det vi allerede gør**, vi kan se det vi har gang i er virkelig godt.
- Systematik, opsamling, konkrete handlinger og feedback.
- Vi vil gerne arbejde videre med **legerelationen** i middagsstunden og holde de **nye observationer** op mod dem, vi lavede inden corona.
- Vi skal tilbage før corona – der må ikke være for mange metoder – Vi skal have **samme sprog**.
- Vi skal **turde undre os og tage imod** undring.
- **Systematik i dataindsamlingen**.
- Vi vil have en øget opmærksomhed på, hvilke pædagogiske tiltag der har, eller ikke har effekt, for at blive skarpe på, hvad vi skal justere.

*"Det har været vigtigt for os, at hele personalegruppen har en fælles forståelse og engagement i det valgte fokusområde. At ALLE medarbejdere **samarbejder** om det samme, og derved kan give hinanden sparring og reflektere sammen over **data** i form af praksisfortællinger. Vi havde fokus på, hvor de voksne er i aktuelle tidsrum. Det gav gode samarbejdet, og børnene oplevede tilgængelige nærværende voksne der skabte **ro til leg og fordybelse** hos børnene. Vi var ALLE enige om målet." - TOMMELISE*

"Vi blev opmærksomme på, hvor vigtigt det var, at have fokus på hvad/hvilke beslutninger vi ville evaluere. Hvilke data vi havde brug for!" - SOLSKIN

*"Den handling der skabte **mest læring** for os var, at vi tog udgangspunkt i en hverdagsproblematik, som de fleste medarbejdere havde et ønske om at forandre. I processen lærte vi, at det var nødvendigt med **rammesætning** for refleksioner, og løbende opfølgning og justering af vores øvebane." - ÅBYHØJGÅRDEN*

*"Vi havde fokus på nødvendige og unødvendige forstyrrelser – Noget er vi lykkedes med og andet ikke – det er en kultur der skal ændres. Det er vigtigt at arbejde med at sætte ord på. At være **vedholdende** og **turde stille spørgsmål**. Vi var meget konkrete, hvilket gjorde det nemmere at få øje på, hvilke ændringer/tiltag vi skulle lave." - BØRNESNAK*

*"En Tydelig rollefordeling har skabt trygge rammer – Når vi organiserede os anderledes. **Dataindsamlingen** gav os et andet blik, noget vi ikke havde forventet. Generelt er brugen af læringscirklen og altid starte med data vigtig for os – nu handler vi ikke med det samme. Vi bliver i refleksionen, handler sammen og skaber **højere kvalitet**" - SØSTJERNEN*

*"Vi havde en drengegruppe, hvis relationelle mønstre blev uhensigtsmæssige i forhold til det **indbyrdes fællesskab** – Vi, som voksne, havde en fælles fornemmelse, men ingen data på, at vi **som fagpersoner** havde mange blikke ud i praksis på samme tid, men ikke så ofte et bestemt blik på én handling. Vi har lært vigtigheden af cyklusen; refleksion, handling, evaluering, data. Vi blev optaget af et bestemt blik ind i konflikthåndteringen og forebyggelse af dette. Vores opmærksomhed gjorde vi fik et **fælles fokus/blik** og udarbejde en handling. - SAFIREN*

HVIS DU VIL VIDE MERE

Har du lyst til at spørge, dele skabeloner eller andet, så er du mere end velkommen til at kontakte vores Dagtilbudsleder:

Merete Nøhr
mail: mnoehr@aarhus.dk

Lederteamets DATAGRUNDLAG for øvebanen, Ledelse af læring.

Referater fra teammøder og FF møder
Opsamlinger fra drøftelse i styregruppen
Fælles spørgeskema til alle medarbejdere
På ledelsessparringer opsamlers DTL data på de enkelte afdelingers øvebaner
Vidensdeling på teammøderne
Svar på HMU – spørgsmål vedr. SLF
Rapport om udviklingen af stærkere læringsfællesskaber
Dialogmøde: Organisering med fokus på FF

*"Større åbenhed mellem hinanden – Vi har indsamlet data i form af observationer og arbejdet med børnene datainformeret – Vores udfordring er, at huske at tage det op igen – Vi har lært at det SKAL vi – Vi får meget **faglig deling** der højner det pædagogiske arbejde. En begyndende kulturændring vi nyder, men som samtidig også har givet os rigeligt at arbejde videre med" - BØRNEHAVEN ENGGÅRDEN*

*"Overordnet set har vi været meget mere bevidste om at reflektere over vores pædagogiske praksis. Vi indsamlede data og vores efterfølgende refleksioner har ført til, at vi har ændret på vores **pædagogik og organisering**. Omstruktureringen har givet mere ro på stuerne og vi har haft en højere bevidsthed om, hvad vi vil have ud af vores samlinger. Samtidig har vores organisering i mindre grupper givet mere tid til nærvær og fordybelse, og mere **systematisk opsamling** på de enkelte børn. - SPILOPPEN*

*"Vi oplevede at der var børn der blev ekskluderet af børnegruppen – Alle havde et fælles fokus på det – Hvordan kunne vi gennem **leg og aktiviteter** reducere afvisninger – Vi har i højere grad arbejdet fælles og målrettet med vores børnegrupper – det har skabt større **fokus og refleksion** mellem medarbejderne. Under "nedlukningen" blev der mulighed for en mere målrettet fælles fordybelse – samtlige børn blev gennemgået i et relationskema. Dette blev datagrundlaget for vores refleksive dialoger, som derved blev noget fælles at handle ud fra." - KLODSHANS*

